

**BLOM
ECOLOGIE**

Verbindt natuur en samenleving

Aanvullend onderzoek Sperwer 2022 Touwslagersgroes ong. te Gennep

Aanvullend onderzoek naar Sperwer in het kader van de Wet natuurbescherming

blomecologie.nl

Colofon

Status:	Definitief
Project:	2022-0646
Datum:	21 juli 2022
Samensteller:	ing. G. Fairhurst
Collegiale toets:	ir. ing. K.J. Rebergen
Opdrachtgever:	Nebuvast B.V.
Contactpersoon:	S. Gerards

Disclaimer

Blom Ecologie B.V. is niet aansprakelijk voor schade die voortkomt uit toepassing van de resultaten van werkzaamheden en/of gegevens verkregen van Blom Ecologie B.V.

Niets uit deze rapportage mag zonder schriftelijke toestemming van de opdrachtgever en Blom Ecologie B.V. worden gebruikt door derden. Onder gebruik worden alle vormen van kopie, openbaarmaking en elke andere toepassing begrepen. Deze rapportage mag alleen gebruikt worden voor het doel waarvoor het is samengesteld.

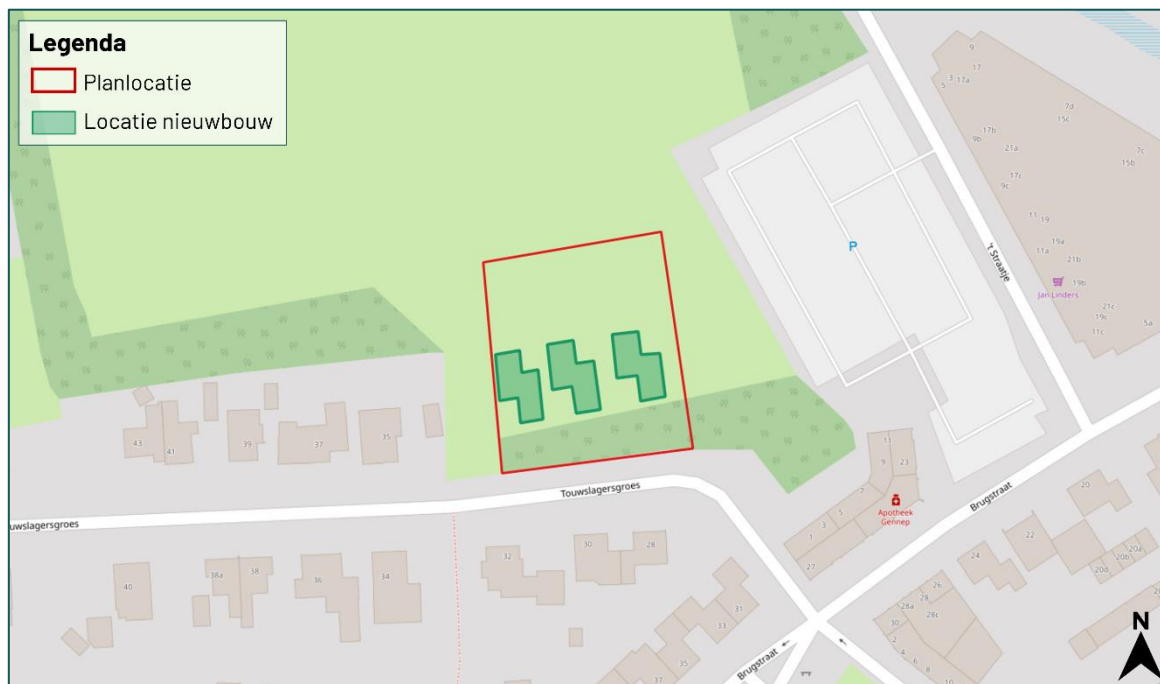
Inhoud

1 Inleiding	4
1.1 Aanleiding	4
1.2 Doel	4
1.3 Beschrijving plangebied	5
1.4 Voorgenomen werkzaamheden	5
1.5 Mogelijk aanwezige soorten	5
1.6 Kader Wet natuurbescherming	7
2 Methode onderzoek	8
2.1 Theoretisch kader	8
2.2 Praktische uitvoering	8
2.3 Veldbezoeken	8
2.4 Specifieke omstandigheden	9
3 Resultaten	10
3.1 Sperwer	10
3.2 Overige soorten	10
4 Conclusie	12
4.1 Sperwer	12
4.2 Overige vogels	12
4.3 Samenvatting	12
4.4 Vervolgstappen	12

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Aan de Touwslagersgroes ong. te Gennep is een grasperceel met bosschage gesitueerd (figuur 1.1). De is voornemens om hier 3 vrijstaande woningen met opritten en parkeerplaatsen te realiseren, waarvoor een aantal bomen gekapt dienen te worden. De beoogde ingreep leidt mogelijk tot aantasting van beschermde natuurwaarde. Derhalve is er een quickscan Wet natuurbescherming (Wnb) uitgevoerd (Pickert, 2022).

Figuur 1.1 De planlocatie is gelegen ten noordwesten van Gennep aan de Touwslagersgroes.

Op basis van de quickscan Wnb kon de aanwezigheid van nestlocaties en essentieel leefgebied van de sperwer niet uitgesloten worden (zie tabel 1.1). Daarnaast kan aanwezigheid van de steenmarter niet volledig uitgesloten worden, echter is deze soort in de Provincie Limburg, buiten de kwetsbare periode 15 augustus t/m februari, vrijgesteld. Indien de kapwerkzaamheden buiten deze periode plaatsvinden, zijn vervolgstappen in het kader van Wet natuurbescherming niet noodzakelijk.

Om vast te stellen of het plangebied daadwerkelijk een functie heeft voor de sperwer dient aanvullend onderzoek uitgevoerd te worden. Nebuvast B.V. heeft Blom Ecologie verzocht dit aanvullend onderzoek uit te voeren. In voorliggende rapportage worden de bevindingen hiervan beschreven.

1.2 Doel

In dit aanvullende ecologische onderzoek worden de volgende onderzoeksvragen beantwoord:

- Is de sperwer aanwezig in het onderzoeksgebied?
- Op welke wijze maakt de sperwer gebruik van het onderzoeksgebied? Zijn in het onderzoeksgebied jaarrond beschermde nestlocaties of essentiële onderdelen van het leefgebied aanwezig?
- Resulteert de voorgenoemde ingreep in het beschadigen of wegnemen van jaarrond beschermde nestlocaties of essentiële onderdelen van het leefgebied? Is een ontheffing Wet natuurbescherming noodzakelijk voor de voorgenoemde ingreep uitgevoerd kan worden?

1.3 Beschrijving plangebied

De planlocatie is gelegen binnen de bebouwde kom van Gennepe en betreft een grasperceel met houtsingels (figuur 1.1). Een uitgebreide beschrijving van de planlocatie en de directe omgeving hiervan is te vinden in de quickscan Wnb (Pickert, 2022).

Figuur 1.2 De planlocatie betreft een grasperceel met houtsingels.

1.4 Voorgenomen werkzaamheden

De beoogde ruimtelijke ingreep betreft de bouw van drie woningen met parkeerplaatsen en tuin. De functie van het perceel dient te wijzigen van 'Sport' naar 'Wonen'. De ingreep zal indicatief op hoofdlijnen bestaan uit de volgende werkzaamheden:

- kappen en rooien van bomen: kap- en rooiwerkzaamheden;
- verwijderen terreininrichting, waaronder gedeelte van het groen: graafwerkzaamheden, transport (afvoer) van materiaal en groen;
- egaliseren terrein: graafwerkzaamheden en grondtransport;
- realisatie nieuwbouw: algemene bouwwerkzaamheden;
- revitalisatie terrein en aanleg verharding: allerhande (straat- en hoveniers) werkzaamheden.

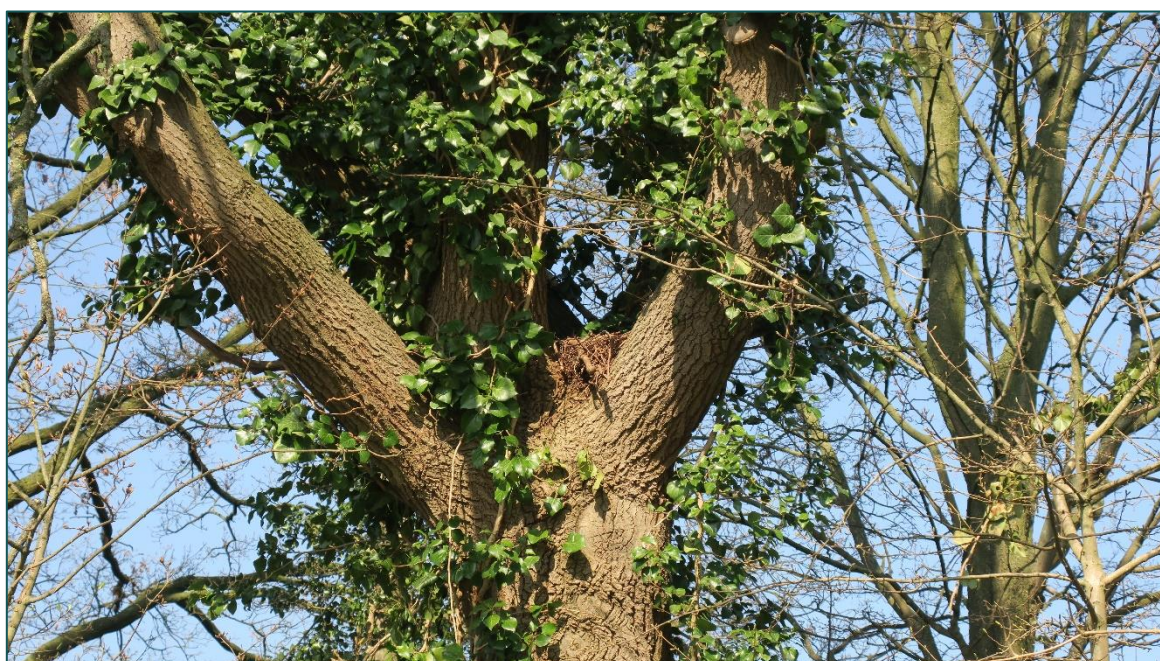
1.5 Mogelijk aanwezige soorten

Uit de quickscan Wnb (Pickert, 2022) is gebleken dat binnen de planlocatie mogelijk een jaarrond beschermde nestlocatie van de sperwer aanwezig is (tabel 1.1). Ten tijde van de quickscan is er een groot nest aangetroffen, waarvan niet bepaald kon worden van welke (beschermde) vogelsoort dit nest is (figuur 1.3). Ondanks dat in de directe omgeving verstoring plaatsvindt door de aangelegde woonwijk is aanvullend onderzoek naar de sperwer geadviseerd, wegens het hoge aantal bekende waarnemingen in de directe omgeving (NDFF, 2012-2022). Om uit te sluiten of het nest een nestlocatie betreft van de soort, of nieuwe nesten in de houtsingel tijdens het broedseizoen gebouwd zijn is derhalve aanvullend onderzoek naar de sperwer geadviseerd.

Doordat de quickscan plaatsvond in de actieve nestperiode van de buizerd, hier geen activiteit van is waargenomen en het nest van te klein formaat betreft voor de soort, kon op voorhand uitgesloten worden dat het nest van de buizerd betreft.

Tabel 1.1 Overzicht van de potentie van de planlocatie voor beschermde soorten (Pickert, 2022).

Soortgroep	Onderzoek nodig	Bescherming Wnb	Mogelijke functie plangebied
Planten			
Grondgebonden zoogdieren			
Vleermuizen			
Amfibieën, reptielen en vissen			
Insecten en ongewervelden			
Vogels (Cat. 1 t/m 4)			
Sperwer	Ja	Art. 3.1	Nestlocatie
Vogels (Algemeen en cat. 5)			

Figuur 1.3 Het nest aangetroffen tijdens de quickscan op 21 maart 2022 (Pickert, 2022).

1.6 Kader Wet natuurbescherming

De soortenbescherming van de Wet natuurbescherming valt op grond van internationale verdragen en nationaal beschermde soorten uiteen in drie verschillende beschermingsregimes. Deze beschermingsregimes betreffen de Vogelrichtlijn (art. 3.1), Habitatrichtlijn (art. 3.5) en de nationaal beschermde soorten (art. 3.10). De bescherming van de sperwer valt onder de Vogelrichtlijn. Binnen de Vogelrichtlijn wordt onderscheid gemaakt tussen soorten waarvan het leefgebied en de nestplaats jaarrond beschermd zijn en overige broedvogels waarvan de nestplaats en het leefgebied enkel beschermd zijn tijdens de broedperiode. Naar aanleiding van de beoogde werkzaamheden kan overtreding van de volgende verbodsbepalingen optreden:

Wnb, art. 3.1 (Vogelrichtlijnsoorten)

Lid 2: Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.

Lid 4: Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.

Voorliggend onderzoek en rapportage zijn uitgevoerd in het kader van de Wet natuurbescherming. Per 1 januari 2023 zal aannemelijk de Omgevingswet in werking treden. Binnen de Omgevingswet blijven de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn onverminderd van kracht. Uitvoeringskaders, termijnen en processen vinden binnen de Omgevingswet op andere wijze plaats. Implementatie en wijze van uitvoering zijn vooralsnog niet vastgesteld.

2 Methode onderzoek

2.1 Theoretisch kader

Ten behoeve van ecologische onderzoek naar een aantal beschermde soorten in Nederland zijn door experts richtlijnen opgesteld. Deze richtlijnen zijn in zekere mate juridische kaders gaan vormen bij de toetsing van onderzoeken op juistheid en volledigheid. Voor de sperwer zijn geen juridisch herkende protocollen voorhanden. Derhalve is de Handleiding veldonderzoek roofvogels van dhr. R.G. Bijlsma 1998 als richtlijn gebruikt voor het sperweronderzoek. De uitgangspunten zoals deze zijn geformuleerd in de richtlijnen vormen de basis voor het soortspecifieke onderzoek wat wordt uitgevoerd door Blom Ecologie. In tabel 2.1 wordt voor de desbetreffende beschermde soorten beknopt weergegeven wat de onderzoeksperioden en methode zijn. Voor de veldbezoeken wordt een minimale tussenliggende periode aangehouden voor een goede spreiding over de onderzoeksperiode, conform de relevante protocollen.

Tabel 2.1 Samenvatting van de uitgangspunten ten behoeve van het aanvullend ecologisch onderzoek zoals geformuleerd in de Handleiding veldonderzoek roofvogels (Bijlsma, 1998).

Soort	Type	Periode	Omschrijving
Sperwer	Nest	Mei-juli (augustus)	2-3 veldbezoeken na zonsopkomst, met voorkeur voor de vroege ochtend, met een tussenperiode van minimaal 10 dagen.
Cat. 5 vogels Algemene broedvogels	Nest		De nesten van cat. 5 soorten en andere algemene broedvogels worden meegenomen gedurende de overige veldbezoeken.

2.2 Praktische uitvoering

Sperwer

De sperwer bouwt in principe elk jaar een nieuw nest, meestal op korte afstand (<50 m) van het vorige nest. Zodoende ontstaan clusters van oude nesten. Nieuwe nesten hebben een doorschijnende rand en krijgen pas in de loop van het broedseizoen een compacter uiterlijk. Duidelijke kenmerken voor aanwezigheid van de soorten zijn plukplaatsen, prooiresten en poepstrepen. Nesten worden in het broedseizoen verdedigd door het broedpaar, waarbij ze al kekkerend vliegen door het perceel of vlakbij gaan zitten en roepen. In de jongen fase wordt circa 6-10x per dag prooi naar het nest gebracht. En uitgevlogen jongen blijven minstens enkele weken in de nestomgeving (Bijlsma, 1998). Tijdens beide onderzoeksrondes zijn op al het vorengenoemde kenmerken gelet. De periode mei-juli, bij voorkeur in de ochtend, is de beste inventarisatieperiode voor de soort.

2.3 Veldbezoeken

Het onderzoeksgebied is geïnventariseerd door ter zake deskundig ecologen van Blom Ecologie. De relevante omstandigheden ten tijde van de veldbezoeken zijn opgenomen in onderstaande tabel (tabel 2.2).

Tabel 2.2 Uitgevoerde veldbezoeken gedurende het aanvullend onderzoek.

Veldbezoek	Functie	Aantal pers.	Datum	Zon	Tijd	Weersomstandigheden
Sperwer 1	Nest + leefgebied	1	26-06-2022	05.15	05.45-07.45	1/8, droog, 1 Bft, 16°C
Sperwer 2	Nest + leefgebied	1	20-07-2022	05.41	06.30-08.30	2/8, droog, 2 Bft, 25°C

2.4 Specifieke omstandigheden

Tijdens de uitvoering van het onderzoek kan er sprake zijn van dusdanig omstandigheden dat er mogelijk een vertekend beeld optreedt van de verzamelde resultaten. Hiermee wordt niet bedoeld het gemotiveerd afwijken van uitgangspunten zoals geformuleerd in de Kennisdocumenten. Tijdens het onderzoek was er, voor zover de onderzoekers hebben kunnen nagaan, geen sprake van omstandigheden die mogelijk effect sorteren op de onderzoeksresultaten.

3 Resultaten

3.1 Sperwer

Tijdens het onderzoek zijn geen waarnemingen van sperwer gedaan. Het nest binnen de planlocatie bleek bezet te zijn door een houtduif (figuur 3.1 en 3.2). Rondom het nest en direct eronder waren derhalve geen sporen als krijtstrepen, dons of prooiresten van de sperwer aanwezig. Daarnaast zijn er geen nieuwe (grote) nesten aangetroffen. Als laatste zijn er geen andere roofvogels binnen en rondom de planlocatie waargenomen of nesten hiervan.

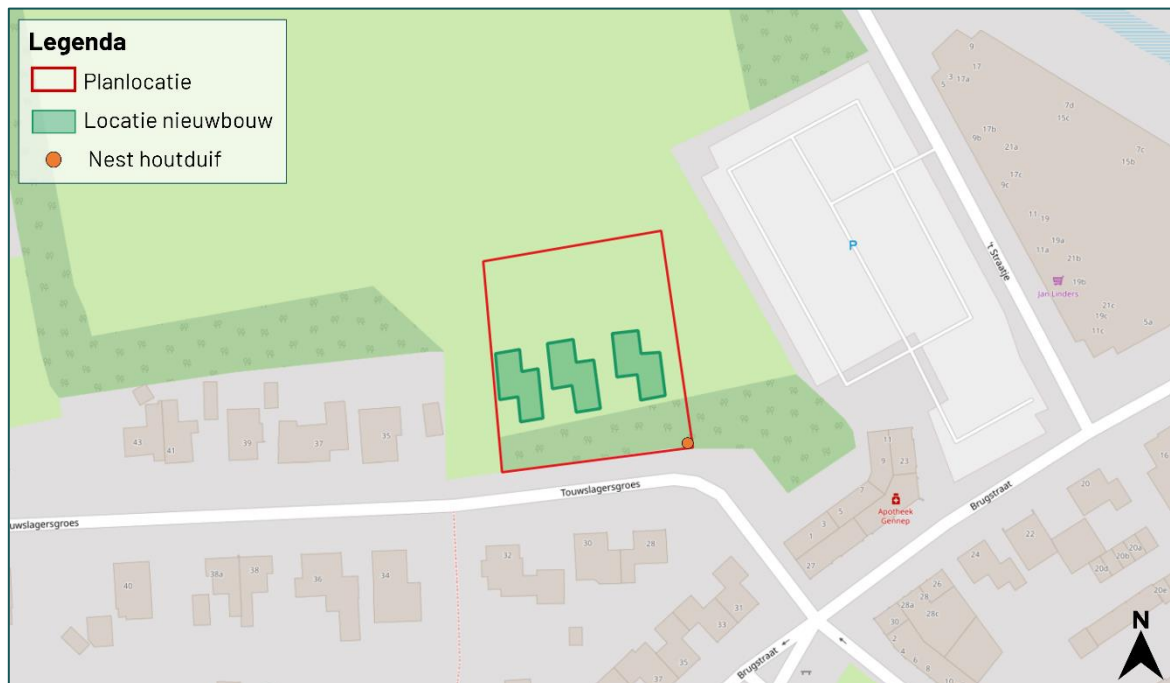
De planlocatie maakt geen onderdeel uit van een nestplaats of het territorium van de sperwer. De beoogde ontwikkeling leidt niet tot negatieve effecten op jaarrond beschermde vogelsoorten.

3.2 Overige soorten

Naast de te onderzoeken soorten waarvoor het voorliggend onderzoek is uitgevoerd zijn tijdens de veldbezoeken waarnemingen van overige soorten gedaan. De volgende vogelsoorten zijn gedurende de veldbezoeken waargenomen: huismus, houtduif, zanglijster, zwarte kraai, houtduif, gierzwaluw, kauw, groenling, merel, vink, tjiftjaf, witte kwikstaart en Turkse tortel. Deze waarnemingen bestaan met name uit overvliegende, rustende of foeragerende vogels.

Binnen de planlocatie is een actief nest van de houtduif aangetroffen (figuur 3.1 en 3.2). Nesten van algemene broedvogels zijn beschermd gedurende het broedseizoen. Het broedseizoen loopt indicatief van 15 maart t/m 15 juli. Werkzaamheden die mogelijk nesten van algemene broedvogels aantasten dienen uitgevoerd te worden buiten het broedseizoen.

In de planlocatie is geen sprake van actieve nesten van cat. 5 vogels die worden weggenomen.

Figuur 3.1 Overzicht van de aangetroffen nestlocatie van de houtduif.

Figuur 3.2 Het nest binnen de planlocatie betreft een actief houtduif nest (foto: 20-07-2022).

4 Conclusie

4.1 Sperwer

In de periode juni-juli 2022 is onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van nesten van sperwer. Het onderzoek is uitgevoerd conform de bepalingen, zoals deze zijn beschreven in de Handleiding veldonderzoek roofvogels (Bijlsma 1998). Tijdens het onderzoek zijn geen bezette nesten van sperwer en/of andere roofvogels gevonden. Hierdoor kan geconcludeerd worden dat de planlocatie en direct omgeving geen onderdeel uitmaakt van het essentieel leefgebied van de sperwer. Het kappen van de bomen leidt daardoor niet tot overtreding van een verbodsbepaling van de Wet natuurbescherming art 3.1, lid 2. Een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming is daardoor niet noodzakelijk.

4.2 Overige vogels

Het onderzoek beperkte zich in beginsel tot de sperwer. Tijdens het onderzoek is tevens gelet op individuen, nesten en/of verblijflocaties van andere soorten in de planlocatie. Het nest waar onderzoek naar gedaan werd, betreft een actief nest van de houtduif. Overige nesten zijn niet vastgesteld.

Zoals beschreven staat in de Vogelrichtlijn zijn alle vogels in Nederland beschermd tijdens het broedseizoen. De groenstructuren binnen de planlocatie bieden voldoende potentie voor toekomstige nesten van algemene broedvogels. Indicatief betreft het broedseizoen de periode 15 maart t/m 15 juli. Om overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen dienen werkzaamheden die mogelijk leiden tot verstoring of aantasting van nesten buiten het broedseizoen uitgevoerd te worden.

4.3 Samenvatting

Tabel 4.1 Samenvatting van de aangetroffen nestlocaties in het onderzoeksgebied.

Soort	Type	Aantal wegnemen	Aantal behouden	Bescherming Wnb	Ontheffing nodig
Sperwer	Nest	0	0	Art. 3.1	Nee
Nesten algemene broedvogels	Houtduif	1	0	Art. 3.1	Nee

4.4 Vervolgstappen

Voor de uitvoering van de ingreep is geen ontheffing Wnb nodig (tabel 4.1). Er gelden in het kader van de Wnb geen verdere vervolgstappen.

Bronvermelding

Pickert, R., 2022. Quickscan Wnb aan de Touwslagersgroes ong. te Gennep. Oriënterend onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming. Blom Ecologie B.V., Waardenburg.

Bijlsma, R.G. 1998. Handleiding veldonderzoek roofvogels. KNNV Uitgeverij. Utrecht.

Websites

www.NDFF.nl

www.Sovon.nl

Bijlagen

Bijlage 1 Sperwer

Bijlagen

Sperwer

De sperwer heeft korte, brede vleugels en lange poten waardoor hij goed is toegerust om vogels te vangen in tuinen en bossen. Er is een flink grootteverschil tussen man en vrouw, waarbij de vrouw beduiden groter is dan de man. De mannen vangen daardoor voornamelijk kleine prooien zoals mussen en mezen (figuur 1). Vrouwtjes pakken vaak grotere prooien zoals merels, spreeuwen en soms een Turkse tortel.

De soort broedt in dichte, jonge (naald)bossen. Tegenwoordig wordt er ook veel gebroed in gemengde bossen en loofbossen nabij stedelijke omgeving. Er wordt jaarlijks een nieuw nest, dicht tegen de stam van een boom gemaakt. Het jachtterritorium bestaat voornamelijk uit bos, windsingels en tuinen. Vrouwelijke sperwers jagen ook vaak in open land.

Figuur 1 Mannelijke sperwer in zijn territorium (bron: Richard Ubels ©).

Koeweistraat 2
4181 CD Waardenburg
0418 820 288

blom-ecologie.nl
BLOM
ECOLOGIE
Verbindt natuur en samenleving